

کارگاه

جلسه چهارم

آشنایی با

نرم افزار پاچک Pajek

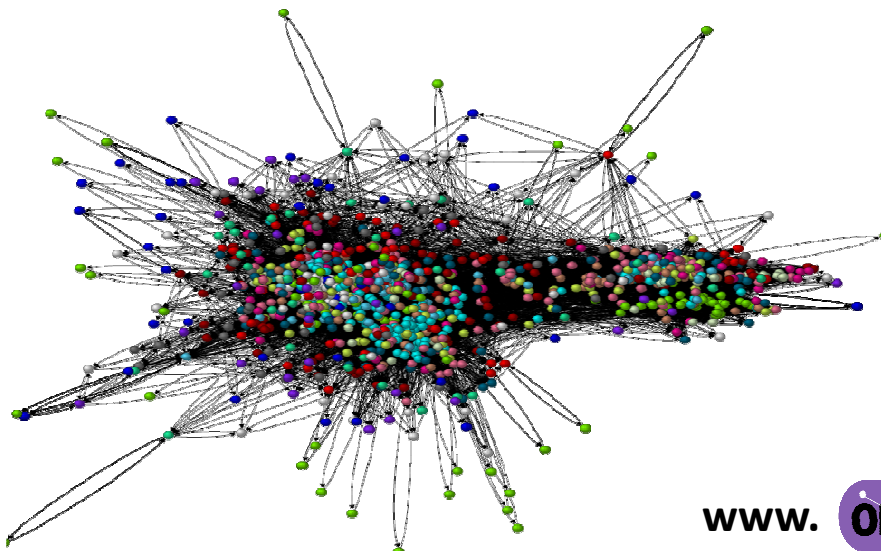
تحلیل شبکه اجتماعی

Social Network Analysis

علی اکبر اکبری تبار

دانشجوی دکتری رفاه اجتماعی

دانشگاه علامه طباطبائی

- نرم افزار پاجک

— آماده سازی داده ها برای پاجک

- نودایکس ال تو پاجک

- تکست تو پاجک

- اکسل تو پاجک

استفاده از پاجک برای تحلیل شبکه اکتشافی

- پاجک در زبان اسلونیایی پاهیک (Pah-yek) تلفظ می شود

که به معنای عنکبوت است

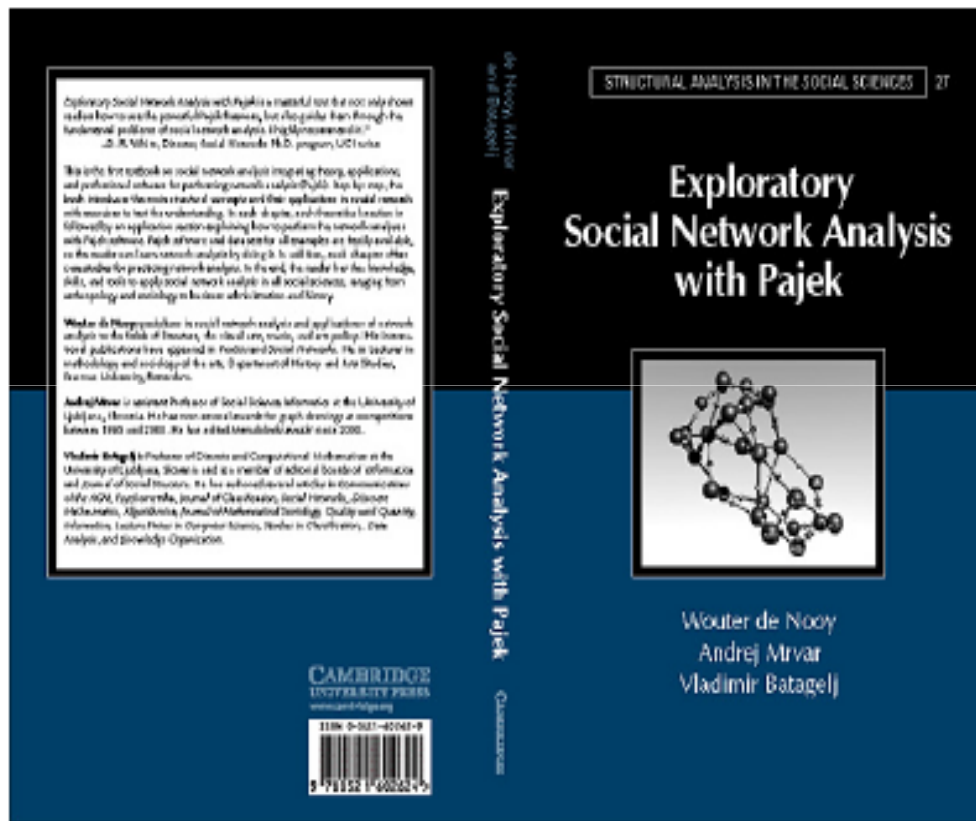
- website: <http://vlado.fmf.uni-lj.si/pub/networks/pajek/>

- wiki: <http://pajek.imfm.si/doku.php>

- این نرم افزار فقط برای ویندوز است و در لینوکس و مکینتاش نیاز به

نرم افزارهای واین و داروین دارد

منبع بسیار مفید برای یادگیری پاجک

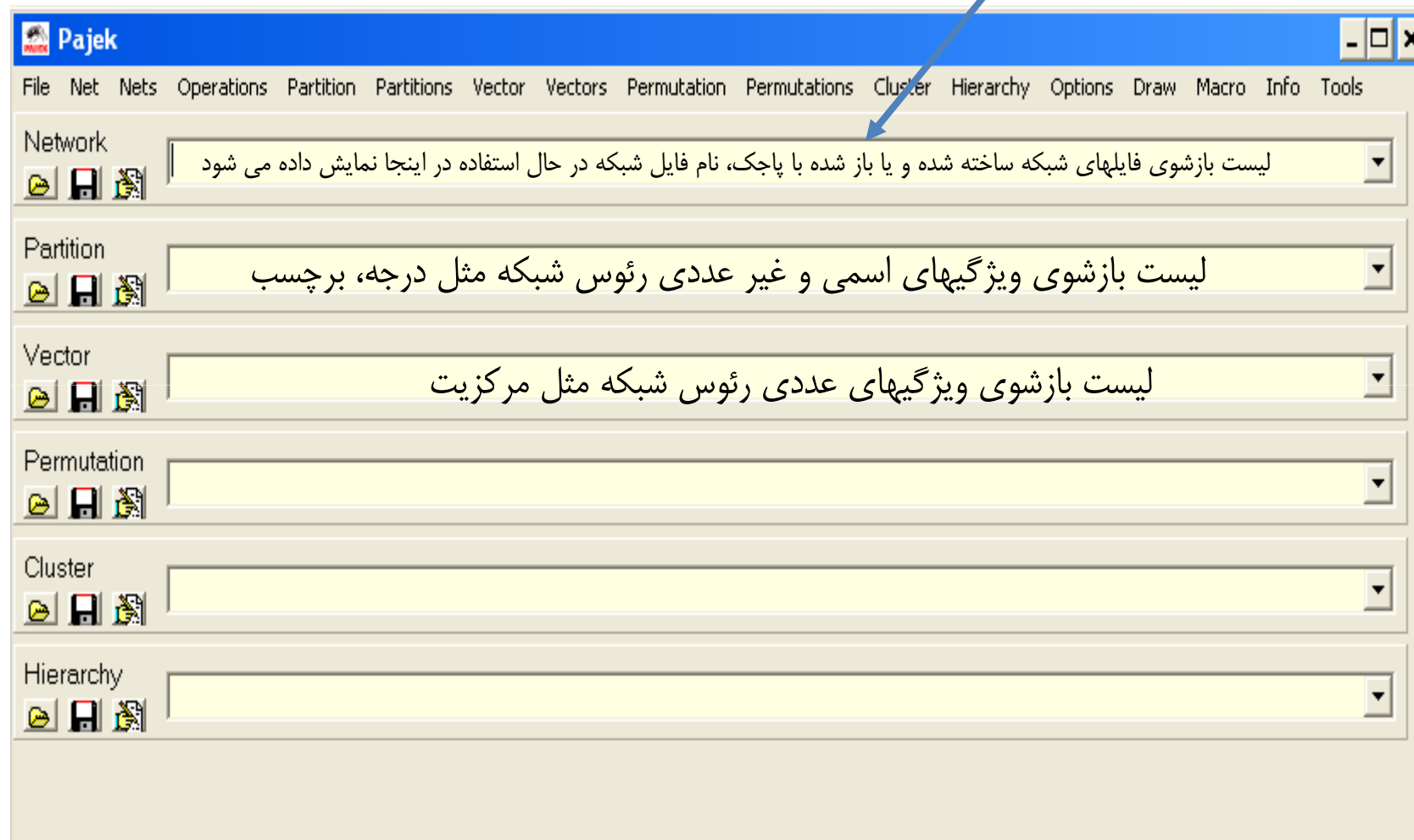
Exploratory Social Network Analysis with Pajek

Wouter de Nooy*
Andrej Mrvar†
Vladimir Batagelj†

University of Amsterdam*
University of Ljubljana†

صفحه اول و اصلی پاجک

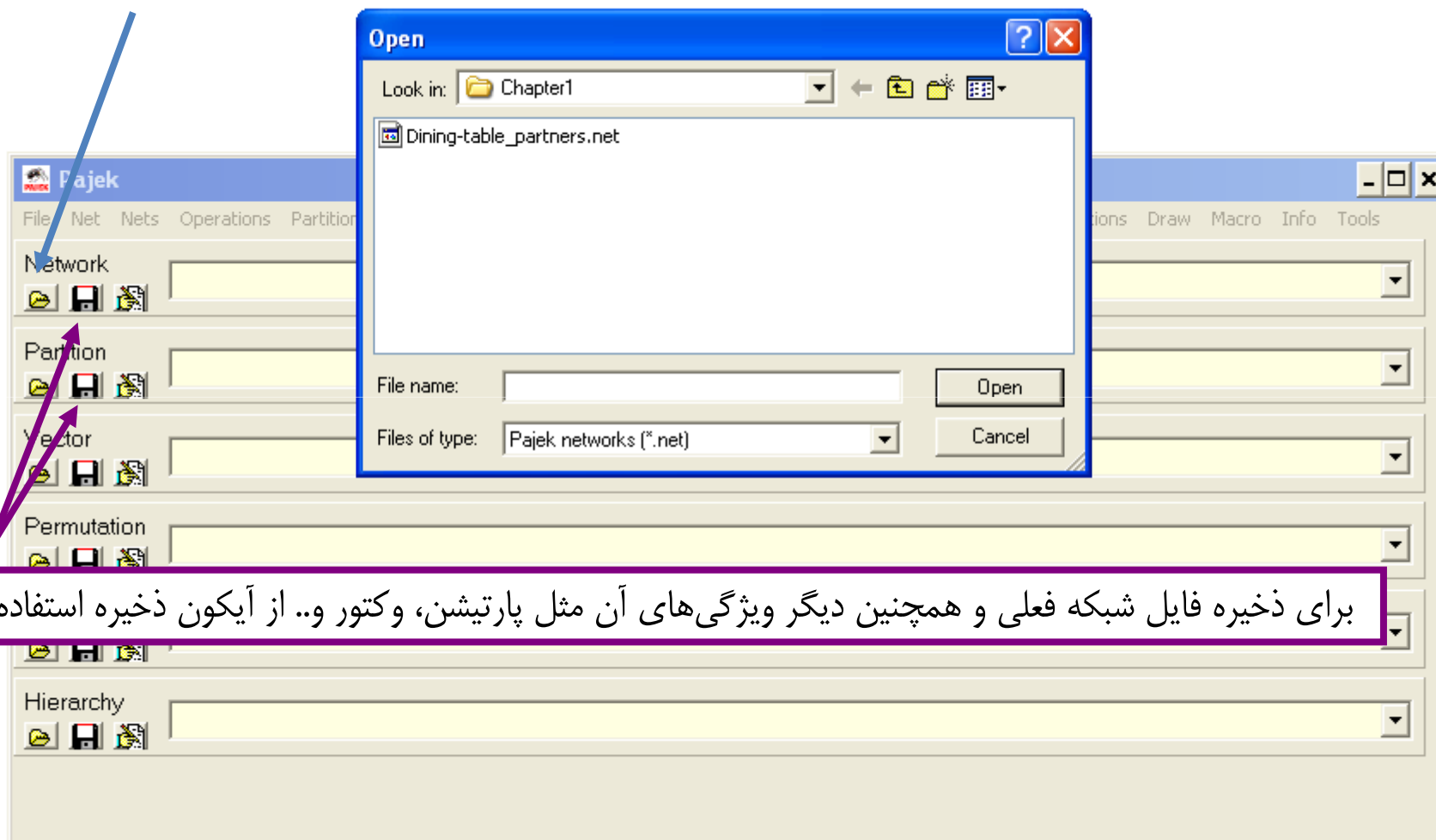
نام فایل شبکه در حال استفاده + تعداد رئوس آن

Source: Pajek, Free for noncommercial use - <http://pajek.imfm.si/doku.php?id=download>

باز کردن فایل شبکه در پاجک

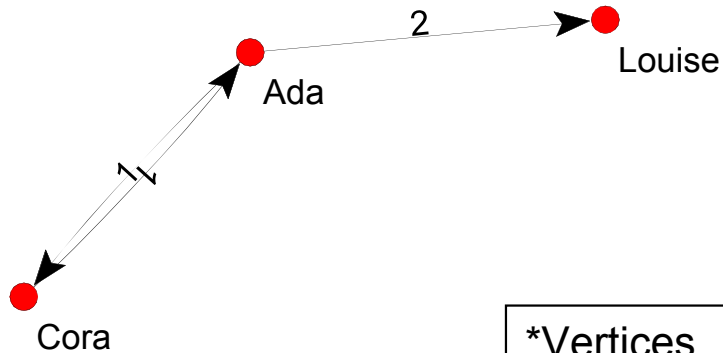
برای انتخاب فایل روی آیکون فولدر کلیک کنید

برای ذخیره فایل شبکه فعلی و همچنین دیگر ویژگی‌های آن مثل پارتیشن، وکتور و... از آیکون ذخیره استفاده کنید

Source: Pajek, Free for noncommercial use - <http://pajek.imfm.si/doku.php?id=download>

فرمت داده‌های ورودی پاجک

تعداد گره‌ها

موقعیت فضایی گره‌ها روی محورهای سه گانه

*Vertices	26			
1 "Ada"		0.1646	0.2144	0.5000
2 "Cora"		0.0481	0.3869	0.5000
3 "Louise"		0.3472	0.1913	0.5000
..				

ارتباطات جهت‌دار

from Ada(1) to Louise(3) as
choice "2" and color Black

```

*Arcs
1 3 2 c Black
..
  
```

ارتباطات بدون جهت

between Ada(1) to Cora(2) as
choice "1" and color Black

```

*Edges
1 2 1 c Black
..
  
```

شروع کار با پاجک

- باز کردن یک فایل شبکه

–File > Network > Read

- مصورسازی (ترسیم گراف) شبکه

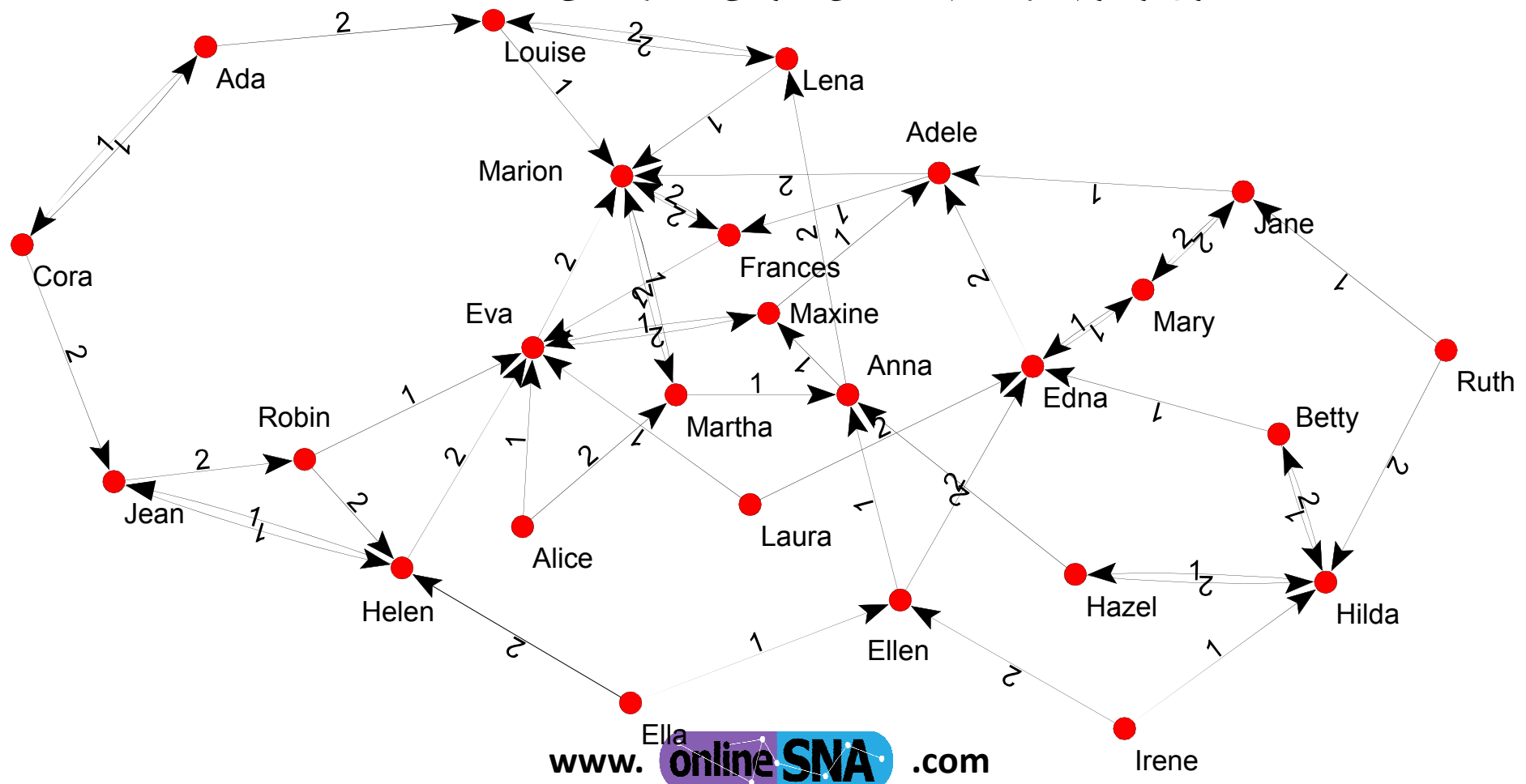
–Draw > Draw

یک پنجره باز می شود که تایید می کند فایل شبکه باز شده است، تعداد خطوط را اعلام می کند و نام فایل شبکه در حال استفاده به بالاترین جای لیست بازشو منتقل می شود

نمونه یک گراف جهت دار ترسیم شده با پایچک

- girls' school dormitory dining-table partners (Moreno, *The sociometry reader*, 1960)

- انتخاب‌های اول و دوم هر کدام از دانش آموزان دختر نشان داده شده است

مرکزیت افراد (گره‌ها) و یا اهمیت آنها

- ویژگی‌های کنشگران شبکه (گره‌های گراف)

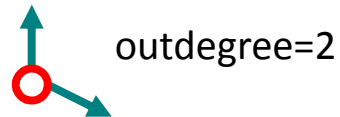
— برای هر کدام از ارتباطات

- indegree

چه تعداد خطوط جهت‌دار به فرد ختم می‌شود

- outdegree

چه تعداد خطوط جهت‌دار از فرد آغاز می‌شود

- degree (in or out)

تعداد کل خطوط بدون جهت (پاره‌خط) وصل شده به فرد

— برای کل گراف

- centrality (betweenness, closeness)

مرکزیت؛ درجه

- محاسبه درجه

– Net > Partitions > Degree

– بعد از این کار یک وکتور اضافه می‌کند که درجه هر فرد در آن قرار دارد

- ترسیم مرکزیت درجه (degree centrality)

– Draw Draw > Vector

– با صدور دستور ترسیم وکتور، اندازه هر گره را با درجه آن متناسب می‌کند در

غیر این صورت:

- Draw Options > Size of Vertices

مرکزیت بینابینی betweenness Centrality

- The fraction of all directed paths between any two vertices that pass through a node

• کلیه مسیرهای (Path) جهت‌دار میان هر دو راس گراف که از یک گره خاص عبور می‌کنند؛ به عبارت دیگر؛ تعداد دفعاتی که یک فرد واسط در میان ارتباطات دیگر افراد شبکه می‌شود

■ Pajek: Net > Vector > Centrality > Betweenness

مرکزیت؛ نزدیکی Centrality: closeness

- یک راس خاص تا چه حد به دیگر کنشگران شبکه نزدیک است؟

■ Pajek: Net > Vector > Centrality > Closeness ...

مولفه‌ی پیونددار (مرتبط) connected components

- Strongly connected components

— با استفاده از خطوط یک طرفه می‌توان از هر گره در گراف به گره‌ای دیگر در آن رسید، یعنی راه‌های ارتباطی در میان تمام گره‌ها وجود دارد

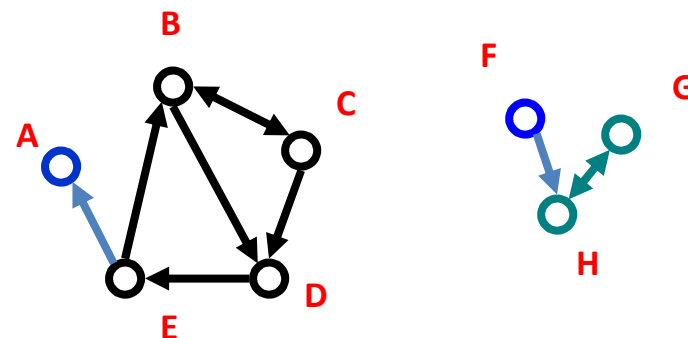
- Strongly connected components

- BCDE

- A

- GH

- F

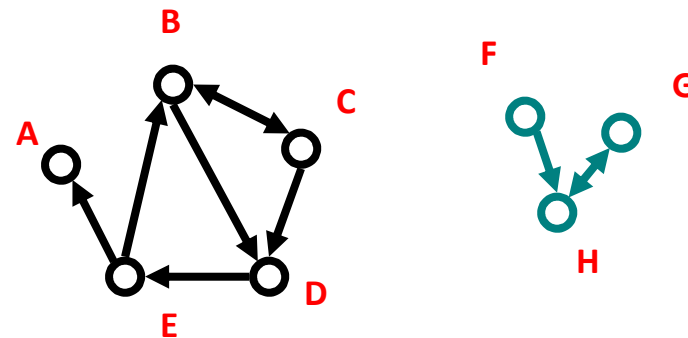
- Weakly connected components

■ می‌توان با پیگیری خطوط ارتباطی (بدون توجه به جهت آنها) به هر گره در شبکه دست یافت

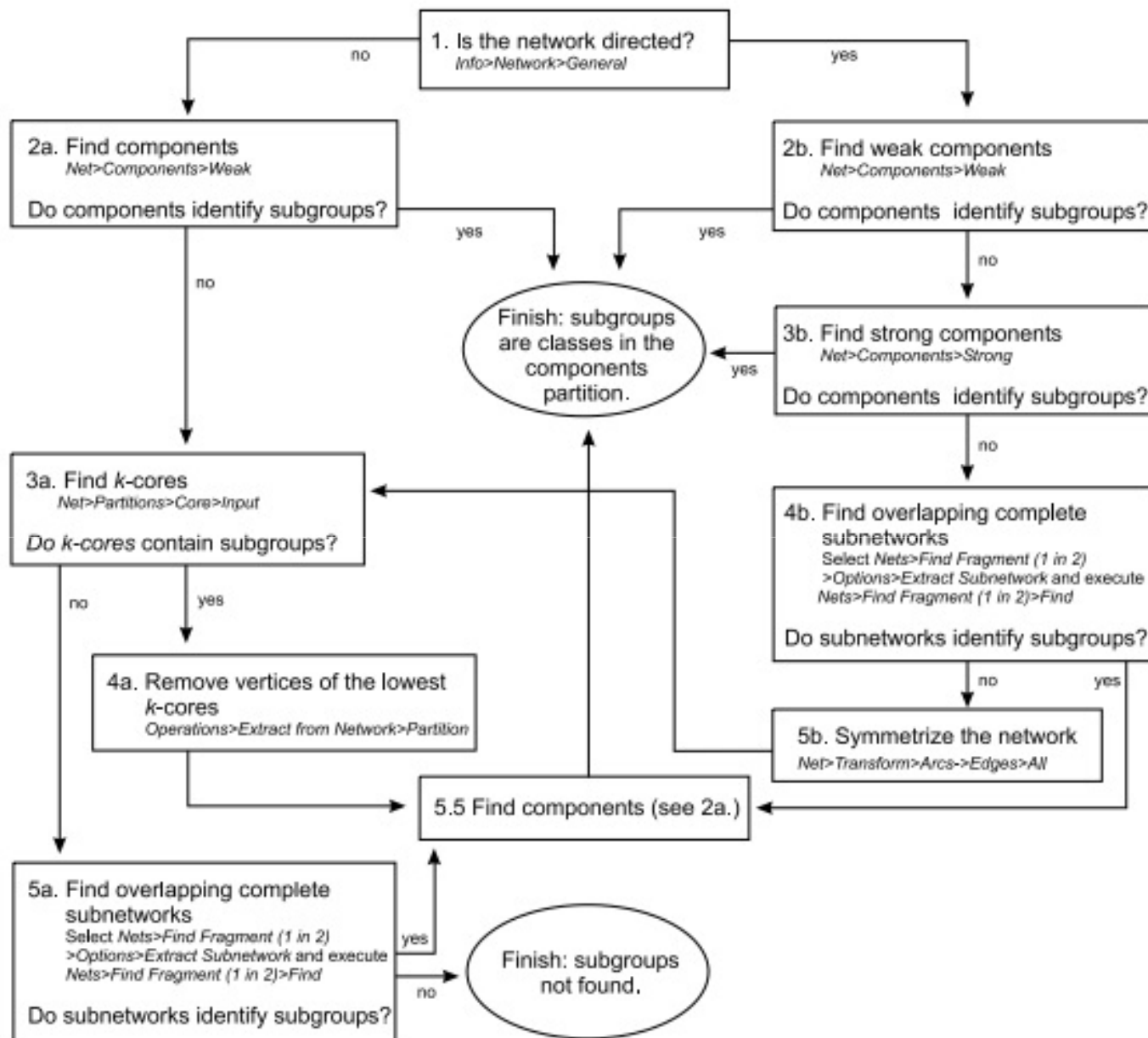
- Weakly connected components

- ABCDE

- GHF

■ در گراف‌های بدون جهت فقط می‌توان از مولفه‌های مرتبط (connected components) صحبت کرد و قوت و یا ضعف آنها مطرح نیست

پایان جلسه چهارم

آشنایی با

نرم افزار پاجک

Pajek